

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio III. De matrimonio secundùm se, ejusque essentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. IV.

An, & quâ ratione præterea dissolvantur sponsalia ob supervenientem notabilem mutationem ex parte sponsi, vel sponsæ?

SI notabilis mutatio, aut nova causa stationabilis, post contracta sponsalia superveniret, ob quæ notabiliter difficillor redditur status matrimonii, solvuntur sponsalia, prout habetur in c. *Quemadmodum* 25. De iurejurando, ita ut in utroque foro fides habeatur sponso, & sponsæ afferenti, se non contracturum fuisse sponsalia, si ab initio talis causa fuisset, modò ex circumstantiis verisimilis assertio hæc videatur: in specie autem enumerantur passim hæc mutationes, ob quas à sponsalibus resiliiri potest (nisi, post cognitam illam mutationem, copula haberetur, quo in casu cessentur juri suo ad resiliendum renuntiare) si notabilis superveniat deformitas, nates v. g. amittendo, aut oculum, &c. si morbo contagioso, vel incurabili, lepra v. g. morbo gallico, epilepsia, &c. alteruter inficiatur; si alteruter incurat gravem infamiam, aut detegatur corruptorum morum homo, ebrietati & luti deditus, &c. si sævitia viri detegatur; si gravem fortunatum etiam jacturam alteruter patiat; si dotem nolint, aut non possint dare parentes; si graves, & capitales inimicitie oriuntur inter sponso, aut eorum parentes, vel consanguineos; si vagari incipiat sponso, &c. si superveniat impedimentum juris dicimens, &c.

SECTIO III.

De matrimonio secundum se, ejusque essentiam.

§. I.

Quid sit matrimonium, & quod duplex?

COMMUNITER ex iure definitur matrimonium, quod sit maris, & femina conjunctio, individuum vite consuetudinem retinens; sicuti tamen aliæ juris definitiones non sunt semper ad Dialecticæ regulas exactæ, sed multa subintelligi volunt, ita etiam hæc juris definitio; clariùs loquuntur, qui dicunt, matrimonium esse contractum legitimum, & indissolubilem, quo vir & femina sibi mutuam tradunt & acceptant, corporis potestatem, per signa exterioris expressa in ordine ad prolis generationem. Dividitur autem matrimonium in legitimum, ratum, & confirmatum. Legitimum dicitur illud, quod legitimo consensu, inter personas habiles, juxta leges contractum est, quale etiam inter infideles habetur; ratum est, quod legitimum (id est, juxta leges & SS. Canones inter personas habiles contractum est) & insuper Sacramentum est, nondum tamen carnali copulâ consummatum; quæ si intervenerit post matrimonium contractum, consummatum dicitur, perfectum, & completum.

§. II

§. II.

De matrimonio, quatenus est Sacramentum.

Matrimonium in lege naturæ, & veteri, quamvis verissimum fuerit matrimonium, Sacramentum tamen propriè loquendo non fuit, sicuti modò est, quod in nova lege Evangelica inter fideles contrahitur, à Christo ad dignitatem Sacramenti elevatum, prout pluribus probant *Controv.* ac fides nos docet, ita ut hodie inter fideles baptizatos contrahi non possit verum matrimonium, quin sit Sacramentum, & privata sæpius errantium ob suã peculiarem hæresin intentio, per generalem & universalem faciendi, quod Christus instituit, corrigatur; prout pluribus videre est apud Theologos, quos de aliis etiam circa materiam & formam, circa Ministrum hujus Sacramenti, circa institutionem hujus Sacramenti, &c. videre potes, vel *Auth. Meth. hic.* Illud fortassis hæc adhuc dubitabis, utrum matrimonium per Procuratorem, vel per epistolam contractum sit validum, & Sacramentum. Cui dubio communissima hodie praxis responderet, quòd validum sit matrimonium, & Sacramentum, quamvis per Procuratorem, vel per epistolam inter absentes contractum sit, cum matrimonii contractus, quem ad dignitatem Sacramenti elevavit Christus, non aliter se habeat, quàm alii contractus, qui per Procuratores & epistolas validè contrahuntur; ita tamen, ut de jure tam antiquo in *c. ult. De Procurat. in 6.* quàm Trident. plures condiciones ad validè

mattimonialiter per Procuratorem contrahendum requirantur. Primò, ut legale mandatum habeat Procurator contrahendum taliter, & quidem in certa persona. Secundo, ut per se hoc negotium peragat Procurator, quoque alium substituat, nisi expressè à se ipsi concessum. Tertio, ut in intermedio tempore non revocet, prout ex alibi dictis jam patet. Quarto, ut consensus contrahentium per Procuratores tanquam interpretes, cum Parocho & testibus exprimat, ad validam matrimonii damnationem clandestinitatem; non quidem quasi consensus Procuratoris coram Parocho, & testibus fieri debeat, modò aliunde sufficienter probari possit; nec quòdum tempore, quando Procurator consensus in Principalis in tale matrimonium exiret, debeat Principalis hic sibi patens esse, & usu rationis frui, cum talis tempore fortassis dormire possit, sed quòd constituendo Procuratorem compo-
sitionis fuerit, & liberè egerit, nec mandatum revocaverit, ac Procurator hinc nunc, dum coram Parocho & testibus consensum sui Principalis explicat, non ne utatur & liberè agat.

§. III.

De consensu requisito ad matrimonium.

Quòd ad validè contrahendum matrimonialiter, utriusque contrahentis obligationem conjugalem de presenti, consensus & acceptatio (aliter moraliter simultanea) requiratur, per verba ordinariè, aut signa exteriora, jura

morem patriæ explicanda, si dubia sint, seu obscura, certum est, & constat ex *c. Ex literis 7. c. Ex parte 9. h. t.* quamvis alie consuetudines patriæ non serventur *c. 1. h. t.* quæ de solemnitate quidem accidentali matrimonij nonnunquam esse possunt, non autem sunt de substantia matrimonij, de qua disponere non possunt tales privatæ consuetudines, sed jus naturale, vel jura Ecclesiastica, &c.

§. IV.

Virum ad valorem matrimonii contracti à liberis necessarius sit consensus parentum: Et an patria potestas se extendat ad retinendas uxores filiorum?

Respondetur primò, non requiri ad valorem matrimonij à liberis utriusque sexus contracti, consensum parentum, uti constat ex *c. Cum virum 12. De Regularib. & ex Trident. sess. 24. c. 1. De reformat.* cum in illis, quæ ad statum electionem pertinent, sui juris & liber sit quilibet, præsertim ad gravia onera matrimonij in se suscipienda; quamvis negari non debeat, de honestate & decencia esse, in re tam ardua, parentum etiam voluntatem exquirere, quod solum etiam SS. Canones innuunt, qui ita leges Civiles plus fortassis requirentes corrigunt, ut tamen decencie & reverentie erga parentes nihil derogent, dum ad consilium saltem Parentum audiendum inducunt liberos, sæpius etiam peccaturos, si sine consensu eorum matrimonium ineant.

Ad reddendas autem filijs suas, quas duxerunt uxores, cogi possunt, & debent

Compend. Pirking.

parentes, censuris etiam Ecclesiasticis, si injustè eas retineant. *c. Non est 11. h. t.* quamvis enim per contractum matrimonium non eximantur liberi patriæ potestate, §. final. *Instit. de patria potestate,* non tamen potestati soceri subjiciuntur uxores filiorum, neque patria potestas ad hæc spiritualia se extendit. *c. final. De judiciis in 6.*

SECTIO IV.

De matrimonio ficto, seu simulato, & coacto.

§. I.

An matrimonium fictè contractum sit validum, & ad quid obligetur, qui fictè contraxit?

Quòd matrimonium fictè contractum invalidum sit (quamvis ex parte unius tantum fictio intervenerit) ex defectu consensûs, clarè patet, & desumitur ex *c. Tria nos 26. h. t.* ita tamen, ut in foro nonnunquam exteriore, ubi fictio probari non potest, pro matrimonio valido judicetur, neque credatur afferenti fictionem, in præjudicium alterius; & in foro etiam interno grave peccatum injustitiæ, & sacrilegii taliter fictè contrahens committat, ob deceptam turpiter alteram, cum qua fictè contraxit, & læsam graviter Sacramenti reverentiam, ad quam verus consensûs requiritur. Et hinc fieri etiam potest, ut, cum deceptor aliter damnum personæ illatum, eum qua fictè contraxit, reparare

o o o o non